

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Znani Lienbacher.

—o.— Znanemu Lienbacherju znane ideje ne dajo pokoja! Zopet je čutil potrebo, stopiti z njimi na ulice, da bi še večjo zmešnjavo napravil mej borečimi se našimi političnimi nazori. Storil je to na Dunaji v katoliško-političnem društvu, na mestu tedaj, kjer je pred meseci kazal svojo „zateklo glavo“, zateklo mu vsled tožb narodnih, slovanskih. Sedaj pa smo še bolj uverjeni po tem najnovejšem govoru poslanca Lienbacherja, da bi ta dvojni ali trojni uskok najrajši hodil z odločno nemško levico, če bi le hotela biti ali njemu na ljubav postati tako konservativna, kakor je on. Ker pa tacega čuda vendar pričakovati ni, rad bi glasoviti dvorni svetnik, da se pod njegovo zastavo zbere samostalna nemško-konservativna stranka, katera bi v vprašanjih narodnih glasovala dosledno z levico, v drugih vprašanjih pa danes z levico, jutri z desnico državno-zborsko. Ponovil je tudi svojo jeremijado, da konservativna stranka v dokončanem šestletnem obdobju ni dokaj dosegla, to pa zategadelj, ker v parlamentu imamo le stranke narodne, ne pa političnih.

Poslanec Lienbacher, tako govoreč, gotovo ni mislil, da obsoja samega sebe, vzlasti pa avstrijsko nemštvo, tisto, za katero baš on tolikanj gori! Nihče ne taji, da narodni prepiri, narodne debate v parlamentu avstrijskem neznano zavirajo reformatorsko delo v ogledu gospodarskem, socialnem in drugem, da so sploh viri neznosnemu sedanjemu političnemu položaju notranje Avstrije. Če je pa to tako res, če to zlasti, kakor se vidi, poslanca Solnograškega tako boli, zakaj on s svojimi Nemci ne skrbi, da bi se ti narodni prepiri potolažili z dobrimi, definitivnimi sredstvi? Kaj pa je razlog narodni razdraženosti v Avstriji? Ni li to, da je ravnopravnost sveto uzakonjena, da se pa kar nič zvrševati neče v življenji? Storitve, nemški Lienbacherji, da ravnopravnost narodna ne bo le pripoznana, nego tudi resnično spoštovana in v dejanji; storite, da pade razlika mej superijornimi in inferijornimi narodi avstrijskimi in da bode vsakemu narodu svoja pravica, potem je več kot gotovo, da bode narodnih preprirov mahoma konec in tudi konec „zateklih glav“! Kdor želi, da se poležejo mej nami narodnostni prepiri, tisti mora brezpogojno in pogumno

povzdigniti glas za jednako pravo Slovanov z Nemci! Jezik nemški mora iz pozicij, katere še dandanes po krivici ima, katere mu je bilo pripravilo brutalno početje nemškega absolutizma. S tem pač ne delamo krivice Nemcem, da jim ponujamo vse pravice, ki jim po pravici gredo, ali ka-li? In vendar izvrstni poznavatelj zakona, svetnik Lienbacher, dokazuje nam z zadnjim svojim predavanjem, da prava ne pozna, da on sam nema vzvišenega stališča nad prepirajočimi se narodnimi strankami, nego da je po duhu sličen srditemu Knotzu kakor jajce jajcu! „Kako more Nemec, če tudi ima srce za ravnopravnost, vedno hoditi s Slovani?“ Clara pacta! Baš to je „signatura“ avstrijskega nemštva, da sprave s Slovani neče in baš to nam značaji Jurija Lienbacherja, ker ven in ven obsoja prikazni slovansko-nemške solidarnosti na desnici, ker se proti dokazom sprave mej Nemci in Slovani!

In tako je nadalje Lienbacher dejal, da nikomur ni v čast, če svojo narodnost škoduje v prid druge, njegovi narodnosti neprijateljske. Istina to! Ali kar je res za Nemce, mora res biti tudi za Slovane. Samo, da si poslanec upal ni dokazovati, da bi Nemcev vkupna hoja s Slovani bila v kvaro nemški narodnosti in da Slovani hočemo proti nemški narodnosti postopati krivično. Saj se niti poskusilo ni, povsodi in definitivno zvrševati enakopravnost, kako se tedaj more trditi, da enakopravnost more biti proti pravicam nemštva? In javaljne bi se bistroumnemu dvornemu svetniku posrečil tudi dokaz, da mi Slovani na podstavi zakona zahtevamo več, kakor pa bi se moglo ujemati s pojmom enakopravnosti! Enakopravnost prav uvedena in zvrševana, ne more biti v kvaro nijedni narodnosti. In s tem principom morali se bodo sprijazniti tudi avstrijski Nemci! Dokler o enakopravnosti ničesar vedeti nečejo, dokler se hočejo rediti ob krivcah svojih slovanskih sodržavljanov, tako dolgo ne bode miru, ni preprirov narodnih konec. Tako pa so Nemci odgovorni za vse žrtve in za vse slabe nastopke, ki jih vsled narodnega prepira okoli sebe vidi in objokuje, zopet objokuje gospod Lienbacher! Mož je torej proti svoji volji delal satiro na-se in na svoje nemške rojake z zadnjim govorom. To pa že ni nič novega, a to je ravno žalostno za Jurija Lienbacherja!

Učitelji slovenski! Čas je tu, da se zjedimo tesneje.

„Viribus unitis“.

III.

O opredeljenji tako okrepanega „Učiteljskega Tovarisa“ (ali če hočete „Slovenskega učitelja“) dovoljum si sledeče spregovoriti: Prve strani vsake številke njegove polnil bi članek strogo pedagoške vsebine z bolj razločnim tiskom in podpisom dotičnega pisatelja. Temu bi sledile državne šolske postave in naredbe učnega ministertva, ki zadevajo ljudsko šolstvo sploh na Slovenskem, oziroma v Avstriji. Na dalje postave in naredbe šolskih oblastev ter dopise in poročila I. Iz slovenskih pokrajin (v abecednem redu). a) S Koroškega. b) S Kranjskega. c) S Prekmurskega. č) S Primorskega. d) S Štajerskega. II. Iz drugih kronovin z ozirom na slovansko šolstvo. a) Z Bosne in Hercegovine. b) S Českega. c) Z Ogerskega. č) S Poljskega. d) S Trojedine kraljevine. III. Poberki iz šolskih listov. a) Slovanskih. b) Germanskih. c) Roman-skih. Temu bi sledile primerne pesni in pesni z napevi; za tem „književno poročilo“, spremembe v učnem osebju, razpisi učiteljskih služeb. Velike zasluge pridobilo bi si to društvo z izdajo po dotičnih šolskih oblastvih potrjenih nadrobnih učnih načrtov za vsak teden celega šolskega leta v posamičnih oddelkih in razredih na jedno-, dvo-, tri-, četvero- in peterorazrednicah slovenskih in slovansko-nemških, oziroma slovansko-italijanskih. Moči za tako delo, hvala Bogu, ne manjka menda v nobeni slovenskih pokrajin.

Večkrat opozori nas kak strokovnjak na to ali ono nedoslednost, pomanjkljivost ali napako v naših sedanjih učnih knjigah, gotovo le z namenom, da bi se pri novem ponatisu odstranile. A s takimi opomnjami ni kaj pomagano. Take zadeve je treba za vsako knjigo posebe ter celotno rešiti. Ker pa „več oči več vidi“, in ker „vsi ljudje vse vedo“, zato bi bilo po mojem mnenju najbolje, ko bi se dala našemu bodočemu glasilu priloga za temeljito pregledovanje naših šolskih knjig. Le-ta naj bi tudi prinašala izvirne spise, kateri naj bi posnetke iz nemških ali

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Sedemnajsto poglavje.

Neznana pot v cerkev.

(Dalje.)

Cerkvica je bila mala, a bogato olepšana. Spredaj tam v svetišči pod nebom iz rudečega, z zlatom vezanega sukna je mramorna mati božja držala Jezusa v naročji ter ga je gledala z neizrekljivo ljubeznijo svete device, ki je odrešenika rodila. Posebne redke rastline, sveže cvetlice, pisani šopki španjskega bezga so obrobljali altar, ki se je v lučih blesketal. Orglje so pele veličanske harmonije, kadilo se je vzdigovalo v gostih oblakih, katere je solnčni žark proseval; za mreževjem, zakritim z zagrinjalom so pa nune in mlade deklice z sladkim in velečastnim glasom popevale: Inviolata, integra et casta es, Maria. Za trenutek gledal sem, kot bi sanjal, svojo minulo mladost, oddaljene svoje prijateljce; padel sem na kolena ter jokati. Ne, vera

ki po čutilih v srce sega, ni malikovalstvo. Zakaj bi naše telo ravno tako kot duša ne služilo Gospodu?

Zapustivši samostan, ustopil sem v anglikansko cerkev. Bila je tudi katoliška maša, a pridiga in petje nesta bili tako lepi. Po maši šel je duhovnik na veliko leco; pod pazuhu nesel je debel zvezek, katerega je pred se položil ter počasi prebiral. V njem so bile spisane pridige za vse nedelje in praznike v letu. Ko je pridigar našel govor, katerega je iskal, nataknil si je naočnike ter začel je z jednozvočnim glasom čitati; zbrana množica ga je kar zamaknena poslušala. Izvoljen mu predmet bil je večno učlovečenje Krista (Besede) in njega pričujočnost v sv. rešnjem telesu, jedna izmej onih skrivnostij, nad katerimi človeški razum obupuje in katerim se verniki le uklanjajo. A predznega bogoslovca nič ne straši; z jednim svetopisemskim izrekom, z jedno opredelbo in dvema umnima zaključkom oporekal bi sv. Pavlu ter vero samo ugonobil.

Ko bi sodil po tihoti v cerkvi, bili so poslušalci kaj spodbujeni. Jenny je kar oči upirala v čitatelja ter ni izgrešila besede. Misli bi bil, da razume tudi latinske, grške in celo hebrejske izreke, s katerimi je bil ta govor napolnen; ne bil bi mi-

slil, da skolaštika more človeka toli mikati. Jaz sam sem odšel že po prvem odlomku, kajti studijo se mi te nerodovitne razprave. Kdor bi mi hotel dokazati, kar se dokazati ne da, storil bi me dvomljivca. Rad priznavam skrivnost; obdaja me od vseh strani. V prirodi in duši čutim neskončnost, ki me presega; a razum mi pravi, da lahko le čutim, nikdar pa ne izpoznam, jaz, ki sem le neznatni izgubljeni delek v neizmernosti. Ne vidim roke, ki mene in vse svetove zdržuje in obranjuje, o zaupam jej ter jo molim. Večni Bog nam se oznanjujoč ne zahteva, da bi ga razumeli, zahteva le, da ga ljubimo.

Grede mimo metodistov zmislil sem se na Zambo ter sem iz radovednosti ustopil. Zbrana množica je bila mnogobrojna in kaj živa. Zamorke, pokrite z zlatom in lepoto, so po klopih raztezale neizmerno vrveje svojih kolobarastih krinolin; zamorci so jednozvočno in tužno pevali ter Boga z vso gorečnostjo ljubečih src slavili. Pridigar, zamorec visokega stasa in častitljive postave, imel je pridigo, ki me je poučevala in ganila. Kje je ta zamorec bil tako po bogoslovsko odgojen in izučen? tega ne vem. Bil je star zamorec, katerega je bila, kot je rekel, milost božja iz robstva rešila; iz robstva, k

pa italijanskih izvirnikov, eventualno kak nedovršen sestavek v naših drugače prav dobrih čitankah izpodrinili. Zbrane take priloge poslalo bi ravnateljstvo društva gospodu sestavitelju, oziroma spisatelju dotične knjige s prošnjo, naj jih predloži slavnemu ministerstvu v blagovoljno porabo pri novem ponatisku dotične knjige. Vse to je prepotrebno, a za toliko bolj hvalevredno delo, katero nas še čaka, da drugega za danes ne omenim.

Ker bi se na opisani način vse naše duševne moči v jedni točki združevale, zboljševalo bi se naše jedino glasilo toliko bolj na vse strani po okusu in sklepih merodajne večine društvnikov: raznovrstnost in temeljitost njegove vsebine storili bi ga tudi mikavnejšega in zanesljivejšega, in kar bi bilo pri tem največ vredno, je: učiteljstvo slovensko, v takem glasilu tako rekoč uteleseno, zvalo bi večjo pozornost ljudstva in šolskih oblastev nase; približalo bi se sčasoma tudi srednješolskemu učiteljstvu vsaj za toliko, da bi ga tudi to raje in izdatneje podpiralo; — postalo bi z jedno besedo faktor, s katerim se ima računati tudi na merodajnem mestu, — in opravičene želje, nasveti in zahteve naše mogli bi potem odločneje naglašati, s čemer se padanes — oslavljeni in ustrašljivi porazkosanji — ne moremo nikakor ponašati. Tako vseslovensko učiteljsko društvo s svojim glasilom bi pa tudi mnogo pripomoglo v spoznavanje samega sebe; saj smo danes še večinoma tujci v lastni hiši — na slovenske zemlji; spoznavali bi solnčne in senčne strani našega naroda še bolj natanko, ob enem pa tudi prednosti in napake šolstva v posamičnih pokrajinah. In to bi tudi ne bilo brez vrednosti! Teda vam kličem, bratje, sedaj ob najdaljši uri: „Trdno dajmo se skleniti: sloga pravo moč rodi; vse lahko nam bo storiti, ako združimo moči“.

Vsestranskega živahnega razgovora o tem je želeli!

Na dan sv. Metodija!

Štajersk učitelj.

Herat.

(Po ruskem viru.)

Stolica nekdanje perzijske provincije Horasan, sloveči „ključ Indije“, kakor ga imenujejo Angleži, leži v zapadnem kotu zaradi svoje rodovitnosti znane doline ne široke pa globoke reke Heri-ruda, od katere ima mesto tudi svoje ime. „Horasan — je biserna školjka na svetu, a Herat je biser v njej“, glasi se vzročna prislovica. „Še celih šest tednov hoda imel sem do Herata, piše Vambéry, ko so že moji sopotovalci začeli s takim patosom hvaliti rodovitnost in krasoto Heratske doline, da je v meni se unela strastna želja uživati njeno krasoto. „Njen kruh je bolj bel kakor luna, in za bakreno petico dobiš cel vrč smetane; koštrunina nema nikjer podobnega ukusa; voda je rajske čistote; ni ga kraja na zemlji, ki bi se mogel primerjati s Heratom po krasoti svojih cvetic in sladkosti svojih plodov.“ Če je tam res tako, potem res ni čuda, če pesniki v svojih pesnih, posvečenih Heratu, opevajo, kako se tamošnje hruške in jabolka prepirajo, kdo ima najlepšo barvo na svetu, grozdje in dinje primerjajo s sladorom, zmatrajo „terendšebini“, rosi podobno sla-

je bilo manj trdo in manj sramotno kot je greh. A ta sužnik je skušal, trpel in premišljeval; bil je celi mož! Kar se v šoli ne uči, učilo ga je življenje. Njegova živa in zaupljiva beseda segala je v srce. To se je tudi videlo na ginjenosti njegovih poslušalcev.

Začel je s tem, da je hvalil vero metodistov; to vero blagoslovil je sam Gospod, če smemo, kot se je izrazil, soditi po vsakdanjih nje pridobitvah. V dolgi vrsti je našteval število vernikov in bogatstvo njih cerkva. Štirje milijoni vernikov (članov verske občine), dvanajst tisoč pridigarjev, šestnajst tisoč cerkv, za dvaintrideset milijonov lastnine, to je bil sad svete gorečnosti, ki nikdar ne zadremlje. Stari Evropi, kjer cerkev državi služi, ter je v neprestani nedoraslosti in zavisnosti, kazal je mlado Ameriko, katera kristjanom samim prepušča skrb za njih bogočastje in za njih vest. — Svoboda, rekel je, po veri posvečena, dela čudeže, katerih stari svet, v svoje predsodke zakopan, nikdar ne bode ugledal. Anglija, toli ponosna na svoje bogatstvo, pokvarja svoje škofo, kor jih z neversko nagizdo in bliščobo obdaja, ponižuje pa svoje duhovnike (vikare), ker jih k nedostojni revščini obsoja; v Zje-

dorno tvarino, katera se nabira na neke rastline, ki raste okrog Herata, za pravo mano, katero Alah pošilja na zemljo, da pokaže svojo naklonjenost temu kraju. Sicer se ne da tajiti, da se ima Heratska dolina za svoj dober glas mnogo zahvaliti temu, da je od vseh strani obdana z neplodno golo stepo. Ni čuda, da se od prirode bogato obdarovana Heratska dolina z vrhov Paropamiških gor vidi potniku kakor „zemeljski raj“. Pa ne le vzročni ampak tudi evropski potniki jednoglasno spričujejo o bujnem rastlinstvu, obili vodi in drugih krasotah Heratske doline. Italijan Vannoli, ki je bil tam leta 1840., jo primerja z Italijo. In v resnici se sme Herat proslavljati zaradi zmernega in zdravega podnebja, ako ga primerjamo z družimi na severu od Paropamisa ležečimi pokrajinami, kakor sta na primer Majmene in Andhoj, ki se odlikujeta s svojimi hitrimi prehodi od nesnosne vročine k mrazu. Zima tu ni nikoli posebno huda, po letu pa hladen veter s sosednjih gor okrepčava ljudij in rastline, tako da je življenje v tem 2500 čevljev nad morjem ležečem mestu zares prijetno, kakor malo kje na svetu. Za vse te blaginje se pa mesto nema zahvaliti le naravnej rodovitnosti, temveč tudi nenavadnej pridnosti prebivalcev, ki so spremenili vso okolico po dobro urejenem in obilnem napeljevanji vode v velik vrt.

Ni čuda tedaj, da so razne narodnosti že davno hrepenele po tem mestu in ga skušale pokoriti. Kakor vzročni zgodovinarji pripovedujejo, je bil Herat že 22 krat obležen in vselej so ga sovražniki razrušili in opleni. Pa jedva so odšli sovražniki, že se je, kakor vsled neke čarobne moči, mesto zopet povzdignilo iz razvalin in dalje cvetelo kakor poprej. Izmej žitnih rastlin tu najbolje uspeva pšenica in riž, in ta kraj je žitnica za stepo, ki ga okrog obdaja. Potem tu raste ona ovočja, katera igrajo toli važno rolo v življenji vstočnih narodov. Samega grozdja so tu našli kakih dvajset različnih vrst, vseh mogočih barv zelenega rudečega, zlatorumene; izmej vseh teh vrst je najznamenitejša „bilandsko“ grozdje, ki je nenavadne velikosti in brez peček, po mesnatosti in sočnosti pa še presega znamenito „čauško“ trto v Smirni.

Heratska dolina in obdajajoče jo gore že davno slove zavolj svojega rudninskega bogastva, o katerem poročajo že stari zemljepisci. Se ve da točna poročila o tem bogastvu bomo pa mogli še le dobiti, kadar bodo Evropeci skrbno preiskali to pokrajino. Razum tega se prideluje v Heratu v veliki količini assa fetida, zafran, fistaškovi orehi, kostanj, lan in svila. Posebno pa slovi Herat po svojih preprogah, ki po živih barvah in trdnosti presegajo vse, katere se izdeljujejo v sosednjih stepah. Iz mej koristnih živalij so posebno na dobrem glasu zaradi dobrih lastnosti ovce in rogata živina.

Za karakteristiko kulture in razskočnosti, ki je nekdanj bila v tem kraju, je zadosti, da navedemo sledeče citate iz del nekega zgodovinarja, ki je bil obiskal to mesto v dobi Timuridov, katerih stolica je bil s Heratom tekmujoči Samarkand, za vlade Šaruna Mirze. „Na kraljevem vrtu, pravi on, so bili razstreseni šotari, v katerih so bili pavilijoni škrlatne barve, ki jih je podpiralo od 80—100 stebrov. V vsakem poslednjem stal je eden prestol okrašen z biseri in rubini. Duh ambre in mošusa prodiral je skozi svilnate zastore in napolnjeval ves vzduh.

dinjenih državah pa velikodušna pobožnost vernikov vseh sedanjih cerkva obdaja z blagostanjem in spoštovanjem vsakega duhovnika, ki ima vse le od svoje črede. Oni knez se ima za novega Konstantina, če morebiti prav slučajno kako cerkvico sežida in z vsem oskrbi; a sami metodisti v severnih državah so tekoma leta 1860 ustanovili in sezidali štiristoinpetdeset cerkv. In ubožni zamorci v Topolski ulici svojega duhovnika plačujejo bolje nego kralji evropski („zahodni“).

A, nadaljeval je nekoliko premeteno, nekoliko pa prostoumno, ta duhovnik, toli dobro plačan, mora zamorcem, ki so ga izvolili, povračati dolg, katerega se miloščinarji evropskih knezov le redkoma rešijo. Ta dolg namreč je resnica! Poslušajte tedaj, vskliknil je, kar mi resnica naklada, vam povedati. Zamorec ima blago srce in radodarno roko, to je lepo, to je krščansko; a včasih prestopa njegova radodarnost vse meje, tako da pride njegova duša v največjo nevarnost. — Nikdar, porečete, nismo še kaj takega slišali. Pač nam ponavljajo, da kristijan svojo dušo v nevarnost pripravlja, če se lakomnosti udaja ter pohlepnosti streže; a kdo bi bil kedaj učil, da se človek s prenapeto radodar-

Bazari in trgi bili so raskošno urejeni, podobni so bili čarobnim vrtom. Blesteče kuplje bile so podobne košaram, napolnjenim z biseri, ali pa nebeskemu oboku, posajenemu z zvezdami. Na srebrnih podstavkih so tedaj ganimedi (točaji) s snegobelimi rokami, in s smehljanjem na ustih, predlagali prisotnim zlate kupice z dragocenimi vini. Pevci so peli pesni, polne tajinstvenih melodij, katere so bile že zložene v dobi Sassanidov, ko so umetni muzikanti razveseljevali s svojo igro na gitarah in šarmankah poslušalce. Ni se čuditi, da je Baber, ki je v tej dobi obiskal Herat, trdil, da na svetu ga ni mesta, ki bi se mogel v veličastnosti in krasoti primerjati z njim.

Raznoobrazje Heratskega prebivalstva se popolnem ujema z njegovo raznoobrazno in nemirno proteklostjo. Prvotno prebivalstvo je brez dvoma arijskega rodu in pripada k plemenu vstočnih Perzov, ter je jako vztrajen element, ki je uporno branil svoje narodne posebnosti proti navalom Afgancev in Turkomanov. Sedaj pa na Heratskih ulicah srečujemo Perze, Afgance, Mongole, Galdžike, Beludžistance in povsod nahajajoče so žide — originalni narodni konglomerat. Če tudi se je razvil splošno razumljivi idijom, so vendar posamični elementi ohranili narodne posebnosti, pri čemer v kulturnem odnošaji prvenstvo pripada iranskemu elementu, ki je tudi urinil svoj jezik nekaterim tem narodnostim.

V geografičnem in etnografičnem ter tudi v klimatičnem oziru je Heratska pokrajina posredovalni sklep mej Indijo in Afganistanom z jedne strani, katerih prebivalstvo pripada k rodbini arijskih narodov, in srednjeazijskimi hanstvi s turanskimi rodovi. Sam Herat je vedno bil priljubljeno počivališče ne le posamičnim potnikom od Amur Darije v Indijo, temveč cele karavane in vojske so oddihovale tu v senci raskošne prirode Heratske doline. Herat je važno trgovsko središče, tu se zamenjava blago severa in juga, bil je pa ob enem konec velikega trgovskega pota, ki drži iz Perzije in pospešuje seznanenje vstoka z proizvodi zapada. Pa važen pomen Herata, kakor središča srednjeazijske trgovine, ki je preživel že toliko slavnih dob, se bode še bolj povzdignil, ko se tiransko, despotično, proizvoljno gospodarstvo afgansko umakne civilizovanej in miroljubnej vladi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. aprila.

Včeraj je gosposka zbornica imela poslednjo sejo, v kateri je rešila predlogo o Severnej železnici. Jutri se pa **državni zbor** slovesno zaključil. — Volitve se bodo potem takoj razpisale in se bodo vršile od 8. do 15. junija. Zato je pa že v raznih kronovinah živa agitacija, tako tudi na Dunaji. Tamošnji demokratje mislijo v prvem volilnem okraji postaviti kandidatom barona Walterskirchna, kateri bode najbrž tudi voljen. Nemški nacionalci Dunajski pa neso mogli počakati, da zjednjena levica kaj ukrene zastran volitev, ampak je „Nemško Društvo“ kar samo sklicalo shod, na katerem se je določil nekak program za prihodnje volitve. Sklenilo se je priporočati samo take kandidate, ki se bodo pred vsem potegovali za to, da se nemščina proglasi za državni jezik, in delali za utrjenje zveze z Nemčijo.

nostjo pregreši? — Bratje, povedati vam hočem, kaj je ta neblažna radodarnost; vi sami jo izkazuje ta trenotek v cerkvi, ko poslušate mojo pridigo. — Ko bi jaz obsojal in pogubljati togotnost in grdo željo dopadati, pijanost in nesramnost, ali bi pač vsak izmej vas te nauke na se obračal? Ali bi si skušal z njimi hasniti? — Kaj dobro, rekel bi vsak izmej onih možkih, ki se z žganjem živijo, izpoznal sem to podobo pijanca; duhovnik govori o Samuela, mojem bratranci. Stoj, pijanec, to je vse za te. — Prav dobro, rekla bi jedna lepa Madijanitanka, ki zaradi nove obleke zapelje moža, da laže slepari in krade. Duhovnik ima prav, da odkriva pregrehe mojih sosedinj. Spravi, gospica Debora! Spravi, gospa Išakod! Vse leti na vaji, spogledilki, nič na me. — Na ta način, dragi bratje, za se same ne ohranite nič mojih besed; prvo tretjino daste svojim sorodnikom, drugo svojim prijateljem, zadnjo pa svojemu možu ali svoji ženi. Na ta način pa ostane beseda Gospodova nerodovitna, na ta način pogubljate svojo dušo po prenapeti radodarnosti. Kristus sam ima tudi blago srce, a blago na drug način; Krist je skopuh, ki vzame vse za se: naše grehe, naše reve in nadloge, naše slabosti, naše bolečine;

Kakor konservativna „Oesterreichische Correspondenz“ poroča, tiče se spomenica, katero je sklenila **škofovska konferenca** na Dunaji, razen vprašanja o urejenju duhovenske plače še drugih važnih zadev. Ta spomenica zahteva cerkovno-versko vzgojo v ljudskih in srednjih šolah, da se dá katehetom več upliva in da nekatoličani ne smejo postati učitelji na ljudskih in srednjih šolah v čisto katoliških okrajih. Nadalje izražajo škofje željo, da se zapové praznovanje praznikov in nedelj. Profesorjem bogoslovja naj se poviša plača in stalno uredi vprašanje zaradi cerkvene uprave verskega fonda.

Povedali smo že, da je patrijarh Andjelic prepovedal praznovati **sv. Metodija**. Zaradi tega je prinesla „Zastava“ proti njemu jako ostro pisan članek, v katerem ga nazivlje razkolnika. Kakor ališimo, misli patrijarh zaradi tega tožiti omenjeni list.

Društvo, ki se je osnovalo na Severnem **Ogerstvem**, da tam širi madjarsko kulturo je že imelo prvi občni zbor, kateremu je predsedoval Szepeski škof Czászka. Volilo je poseben odbor, katerega namen bode nabirati člane. Temu društvu je ogerska vlada izročila premoženje nekdanje „Slovaške Matice“, ki je narastlo nad 100.000 gld.

Vnanje države.

Shod treh cesarjev bode v septembru. Avstrijski in nemški cesar ter ruski car se snidejo v Galiciji v gradu kaknega poljskega plemenitnika blizu ruske meje.

Shod mednarodnega zdravstvenega kongresa v Rimu bode se za nekaj dni zakasnel. Odgovori na dotična povabila neso za časa došli, da bi se kongres mogel začeti 1. maja.

Prestolni govor, s katerim je **srbski kralj** otvoril skupščino, omenja kraljevega potovanja k vojaškim manévrom v Avstrijo in gostoljubnosti cesarja Frana Josipa, za kar sta kralj in vsa Srbija jako hvaležna, ker se je s tem povzdignila veljava Srbije. Nadalje omenja prestolni govor obisk rumunskega kralja kot dokaz prijateljstva mej obema državama. Potem našteva prestolni govor razne reforme in predloge, ki se bodo skupščini predložile, in izraža nado, da bode skupščina v istem duhu nadaljevala svoje delo, kakor ga je v zadnjem zasedanji.

Bivši srbski metropolit Mihajl dobil je od ruske vlade dovoljenje, da se sme preseliti iz Kijeva v Moskvo. Nastanil se bode v tamošnjem srbskem samostanu. — Blagoslovljenje črnogorskega vladike bilo je jako sijajno. Cerkevno opravilo izvršil je Peterburški metropolit Izidor v asistenciji Tverskega arhibiskupa Sabasa in arhibiskupa Rjanskkega Teoktista v prisotnosti mnogih ruskih biskupov in carskega komisarja Svete sinode. Metropolit Ban je v svojem zahvalnem govoru omenjal dobroto, katere so dobivali od Rusije vsi pravoslavni Slovani, zlasti pa Črna gora. Ruski listi tem povodom jako laskavo pišejo o Črnej gori. — Slovesna seja „Slavjanskega blagotvoriteljnega društva“ o Metodijevi slavnosti bila je obilno obiskana. Udeležili so se je ministri, mnogo generalov. Rističev nagovor, katerega je končal z „živio“ na carja, bil je burno pozdravljen. Veliko pohvalo žel je profesor Lamanskij, ki je omenjal, da je slovanski element razširjen od Ledenega do Adrijskega morja. Prečitalo se je več telegramov. Posebno pomenljivo je to, da se je te seje udeležil tudi minister vnanjega, Giers.

Spor mej Rusijo in Anglijo zaradi **Afganistana** se bode tako poravnal, da Rusom pusté Penždah, zato se pa ti odrekó Heratu. To sporazumljenje je neki to pospešilo, da je bokharski kan Mucafer Eddin pisal pismo svojemu zetu Emiru Abdarramanu, v katerem mu je svetoval, da naj se mirno sporazumi z Rusijo. Ta svet je emiru baje bil po volji in Angleži nemajo dosti povoda več zanj potegovati se proti Rusiji, če je on sam za prijateljstvo z Rusijo.

zato ga gledamo na križi z nagneno glavo in hropeče sapo kot moža, ki ga tare naložena mu teža. Kedaj, dragi bratje, mu bomo odložili svoj del teže? Kedaj bomo olajšali svojega rešitelja, svojega prijatelja Krista, ki je za sužnika in grešnika umrl.

Na ta poziv pokleknila je zbrana množica; solzila se je ter v nebesa pošiljala strahoviti aleluja! Ginjenost bila je čudovita; skoro žalila me je. Jaz nesem ne plemenitnik, niti vlastelj obširne naselbine. Mislim, da zamorec ni opica, ker ima roke ter govori; a po tem, kar sem ravno slišal in videl, jel sem skoro sumniti, da je zamorec človek kot jaz in morebiti boljši kristijan od mene; ta misel me je prestrašila. Zambo, moj brat! Jezus Kristus umrl za te kodraste glave! To je bilo več, kot je mogla moja ošabnost prenašati.

Če je to res, mislil sem yungredé, kolik zlo čin je pač robstvo! Ali po takem, ni ta notranja vojska ki sedaj južne države pogublja, kazen, s katero je Bog Kajna pokoril?

(Dalje prih.)

Nemški državni zbor se še vedno bavi s povišanjem carine na razne izdelke in pridelke. Opozicija baje vedno bolj spoznava, da je Bismarckova carinska politika prava. Vsaj drugače se tega tolmáčiti ne moremo, da sedaj svobodomiselná stranka skoraj nič ne ugovarja posamičnim določbam. Naravnost se vé da ti poslanci tega nečajo priznati, zato pa izostajajo iz sej, da imajo vladni pristaši vedno večino. Tako bi bili lahko zavrgli carino na cikorijo, ko bi mnogih poslancev od opozicije ne bilo manjkalo in bi jeden v biblioteknej sobi ne bil zaspal in tako glasovanja zamudil. Povišanje carine na cikorijo vsprejelo se je namreč le z jednim glasom večine. Poslednje dni so se sklenila razna povišanja, ki bodo škodovala zlasti našej državi. To kaže v jako čudnej svetlobi prijateljstvo Nemčije do Avstrije.

Danes **belgijska** vlada zbornici predloži načrt zakona, ki dovoljuje pridejati naslov kongiškega vladarja kralju Leopoldu, ne pa njegovim naslednikom. Dvotretjinska večina, ki je za ta zakon potrebna, je neki že zagotovljena.

Francoski radikalni in monarhistični listi so poslednje dogodke na **francosko-kitajskem** bojišču tako obračali, kakor bi se bila mirovna pogajanja popolnem razbila. Hoteli so to že porabiti proti novi vladi. Sedaj je pa brzozav njim veselje skazil. Prinesel je poročilo, da je kitajska vlada v svojem listu že objavila dekret, ki zaukazuje, da se kitajske čete umaknejo iz Tonkinga, ob jednom pa priznava Tientsinsko pogodbo.

Dopisi.

Iz Celja 19. aprila. [Izv. dop.] Drugi teden, 27., 28. in 29. aprila bomo tudi v Celji imeli nove volitve za mestni zastop. Slovenska stranka ne bode šla k volitvam in znana družba bode zopet zasedla stole okolu zelene mize v mestni hiši. Zopet bodo ogerski državljani Rakuschi, italijanski državljani Negri, in Švicar Lutz določevali, kdo naj bode voljen in na sredo 22. t. m. so sklicali volilni zbor k „Zlatemu levu“ v ta namen. Župan dr. Neckermann bode v sredo svojim privržencem zopet ostro na uho pravil („ordentlich hineinsagen“), kake zasluge imajo on in dosedanji drugi mestni očetje. Najmanj mesec dni pa že dr. Neckermann vzdihovaje pripoveduje, da ne bo več župan. Ko bi se pa res zgodilo, da bi ga Celjani več za župana ne izbrali, nikdo bi ne bil bolj žalosten ko dr. Neckermann.

Deržavljanstvo gospodov Rakušev in lesotrea Negrija bi bilo dobro nekoliko preiskati pred volitvami v državni zbor. Oče Rakusch je prišel z Ogerskega v Celje in nam vsaj ni znano, da bi bil vsprejet v avstrijsko državljansko zvezo. Zanimivo je na to opomniti, ker sinovi Rakuševi se nosijo, kakor bi bili pragermanske krvi; oče jim je pa Oger, mati pa hči iz Karničnikove rodbine na Laškem.

Lesotržec Negri je rojen Italijan in po našem znanji še do sedaj italijansk državljan. To pa mu ni branilo o prihodu našega cesarja v Celje postaviti visok mlaj na svojem lesoskladšču in obésiti nanj trobojniko nemškega šolskega društva.

Posestnik umetnega, (tako imenovanega hrvatskega) mlina Lutz je Švicar. On se sicer še ni niti v resnici niti po tišem Celjskem običaji naturalizoval; služil pa vender modrim Celjanom za Egerijo.

Glede Celjskega mestnega zastopa pa sicer moramo priznati, da je v obče za mesto marsikaj dobrega ukrenil. On ima izvrstne delavce mej seboj, samo da to neso tisti, katerih imena se največkrat čujejo, in da ravno župana tistim delavnim močem ni mogoče prištevati. Izbrali so si ga, ker si on za formalnosti največ časa jemlje, drugi, ki bi boljše lastnosti za župana imeli, pa od svojih poslov ne morejo toliko se odtrgati, ko dr. Neckermann. Samo v jednom so si gospodje vsi jednaki, da Slovence je treba izpodrivati na vse načine. In zato je nam lahko jednako, kdo bode župan, ker kakor zdaj stvari stoje, ko skoro vsi mnogoštevilni uradniki z našimi nasprotniki volijo, ni misliti, da bi prodrli možje, ki bi hoteli vsakemu svoje dati.

Sedanji Celjski prvaki so na škodo svojim lastnim otrokom slovenščino iz mestnih ljudskih šol odpravili. Nekateri izmed njih že izpoznavaajo, da to ni pametno, kajti v Celji je in bode vsakemu obrtniku, trgovcu in uradniku in seveda tudi njihovim ženam slovenščino znati potreba, zato dajejo nekateri svoje otroke doma slovensko učiti.

Upajmo, da prodere jedenkrat spoznanje, da se moramo najti na sredi pota in da s tem mine neznosno življenje, ki je nastalo v Celji, odkar je dr. Glantschnigg razglasil načelo, da se Slovenci morajo povsodi, tudi v družbinskem življenji pre-

ganjati. To surovost je doktor kot politično čednost proslavil in v spominu je še vsem, kako je začel preganjati novinarske kolege. Dunajskega revolverskega „žurnalista“ bi bilo sram takega dejanja, pri Celjskih doktorjih je mogoče. Zakaj? — To se pa ne sme zapisati, če tudi o tem privatno gospod Besozzi ravno tako govori ko mi. Pokojnega Tomšiča so porotniki oproščevali, pa tedaj je bil prezident v Celji — plemeniti mož Vest.

Domače stvari.

— (Na Dunaj) odpeljali so se včeraj vsi kranjski državni poslanci in gg. Josip Kušar, trgovske in obrtne zbornice predsednik in cesarski svetnik J. Murnik. Danes gredo pod vodstvom grofa Hohenwarta k ministerskemu predsedniku grofu Taaffeju in k trgovinskemu ministru Pino-tu v zadevi dolenjske železnice.

— (Knezoškof dr. Misija) odpeljal se je včeraj popoldne vkupe z Graškim knezoškofom drom. Zwergerjem v Rim, od koder se povrne v treh tednih.

— (Nekolekovani dnevnik) drgnil se je včeraj zopet ob nas, to pa zaradi „izjave“, ki je bila natisnena v sobotni številki. Ni mu prav, da smo „izjavo“ priobčili in prorokuje, da se dopolnje popravek „da je ta stvar drugačna, da se namreč v obče (ali stvar, ali izvrševalni odbor?) strinja s tem, kar je g. prof. Šuklje v tej zadevi v našem listu pisal.“ Zares prav radovedni smo na prorokovani popravek, kajti ko bi naši poslanci oziroma kandidatje res izjavili, da se strinjajo glede dolenjske železnice z več nego čudnimi idejami Šukljejevimi, potem morali bi jih le milovati. Prof. Šuklje storil se je s svojima člankoma o dolenjski železnici dosmrtno smešnega, mož se v tem oziru ne more in ne sme resnim zmatrati. Vsa njegova genijalnost tiči namreč v tem, da naj si Dolenjci železnico, ako jo hočejo imeti, sami zidajo. To je vender neslana šala ki ni dostojna niti deželnemu poslancu niti kandidatu za državni zbor.

— (Čitalnica v Šiški.) Odbor Šišenske čitalnice določil je, da se priredi velika ljudska veselica v čast sv. Cirila in Metodija dne 5. junija na Koslerjevem vrtu. K sodelovanju vabila se bodo vsa narodna društva Ljubljane in Ljubljanske okolice. Cerkevno opravilo bo v domači podružnici. Obširni spored svečanosti priobčil se bode pozneje.

— (Wiener Versicherungs-Gesellschaft.) Piše nam prijatelj našega lista: Ker mi je znano, da je jako mnogo kmetovalcev v okolici Ljubljanske in na Gorenjskem zavarovanih pri „Wiener Versicherungs-Gesellschaft“, v katero se je prelevila „Prva ogerska zavarovalna banka“, mislim, da je pač umestno, da njim povem, kaj piše strokovnjaški „Anker“ na Dunaji v svoji 158. številki na 116. strani. „Anker“ pravi, da je „Wiener-Versicherungsgesellschaft“ sklenila z gorenjo-avstrijskim kmetiskim zavarovalnim društvom neko pogodbo, katera pa nema nikakega vpeha. Ako pojde stvar tako naprej, pravi list „Anker“, naj upravni odbor tega zavarovalnega društva predloži brzo vprašanje, da družba likviduje, ako hoče delničarjem še kaj premoženja rešiti. Zatorej pozor!

— (Predavanje o živinoreji.) s posebnim ozirom na letošnje premiranje goveje živine v Kranjski gori, imel bode tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v petek 24. t. m., to je na sv. Jurija dan dopoldne ob 10. uri v šolskem poslopji v Kranjski gori. Na to predavanje posebno opozarjamo gg. ude c. kr. kmetijske družbe, ker se bode pri tej priliki razgovarjalo, kako urediti premiranje goveje živine in kateri dan za premiranje določiti.

— (V Črnem kalu) v Istri se bode zopet otvoril poštni urad, ki bode vsakdanjo zvezo imel s poštnim uradom v Kozini.

— (Razpisano) je mesto c. kr. okrajnega sodnika v Ribnici. Prošnje do 5. maja t. l. — Razpisana je služba učitelja na jednorazrednici v Željnah. Plača 400 gold. in stanovanje. Prošnje do 15. maja t. l. na okrajni šolski svet v Rudolfovem.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Moskva 21. aprila. „Moskovskija Vedomosti“ dokazujejo, da je angleško-ruska vojna neizogibna, ako Angleška ne da nazaj Port Hamilton, katerega se je polastila.

London 21. aprila. „Standard“ poroča: Lumsdenove preiskave dokazale so, da napad Komarovljev nikakor ni bil izzvan. Angleško-ruske težave so v tem, da se Rusija obotavlja, formalno zavezati se, da ne pojde dalje preko določene meje. Govori se, da je bil Giers pripravljen k taki zavezi, a ruska vojna stranka je ugovarjala. „Daily News“ pišejo: Aféra „Bosphore“ prouzročila je napetost mej Angleško in Francosko. Vlada ukrenila je, da se Grahama kolona pokliče iz Sudana nazaj. Princ Waleški in supruga vrnili sta se iz Killarnay-a v Dublin. Na raznih postajah bile so sovražne, na družih navdušene izjave.

Cetinje 20. aprila. Knez Nikolaj spremljan po ruskem ministerskem rezidentu odpotoval je danes ter bode zlasti ogledal severno mejo in Ulcinj.

Tientsin 20. aprila. Po zapisniku, včeraj podpisanem, bodo kitajske in japonske čete ostavile Koreo. Japan odpove se odškodnini. Žandarmerija iz tujih častnikov sestavljena, skrbela bode za red.

Bukurešt 20. aprila. Prejšnji zbornični predsednik Rosetti je umrl.

Odprto pismo

gospodu drn. Eduardu Glantschnigg-u, odvetniku v Celji.

Kakor Vam je še v spominu, tožil sem g. dra. Linhart-a, z ravnika v Kočevju, zaradi žaljenja časti. On mi je namreč očitati, da sem dobičkar, trdosrčen posejalec in trgovec (gewinnstüchtiger harterziger Borggeber und Geschäftsmann) ter oduh in kridatar in da bi cela soseska v Dragi ves-la bila, ko bi jaz vsled kake obsodbe mesto župana zgubil.

Vi, častiti gosp. doktor, ste prišli k glavnej obravnavi kot zagovornik gosp. dra. Linhart-a v tej stvari v Kočevju.

Gosp. Kočevski kazenski sodnik je g. dra. Linhart-a obtožbe oprostil. Čez teden dni prinesel je v Celji izhajajoči list „Deutsche Wacht“ dopis, — pametni ljudje pravijo, da je bil v Celji napravljen, — v kojem nek žurnalst nad mojo osebo plane, mi očita, kakor g. dr. Linhart, da sem oduh, kridatar in še več, zraven pa Vam, častiti g. doktor, kot zagovorniku g. dra. Linhart-a, slavo poje. Tega dopisa sam gotovo niste pisali, bilo bi več kakor čudno, ko bi sami sebi hvalo peli in Vašemu štajerskemu svetu poročali, da Vam v Kočevju oves raste. Ali bodi temu tako ali tako, toliko je gotovo, da se je to storilo, predno je druga instanca svojo sodbo o mojej omenjeni obtožbi izrekla. — (Ni se moglo čakati s slavno pesmijo). Kmalu potem je tisti dopisnik v istej „Deutsche Wacht“ zopet čez mojo osebo planil, ter isto zmes prežvekal, — poostre jo z nekaterimi psovkami. — Bog mi je priča, da jaz kar nič proti temu nemam, ako Vas kdo v „Deutsche Wacht“ hvalisa, ali mene kar nič ni treba v Vašo študirano družbo utikavati. Jaz sem res oni Paul Turk, župan v Dragi, ki je nekda v Dragi po nemškem schulverein-u ustanovljeno nemško šolo kot peto kolo na vozu naše občine spodkopal in umejem, da se mora človek nemške baže, kakor je pri nas na Slovenskem nahajamo, nad tem jeziti, ali zaradi tega še nesem predmet, da se mi kot poštenemu državljanu čast po listih krati. Gospod doktor, boste vedeli kot pameten človek, da to ni lepo. Povem Vam, da je pred kratkim druga kot prizivna instanca, veleslavna c. kr. okrožna sodnja v Rudolfovem, g. dra. Linhart-a zaradi gori navedenih psov „Wucherer“ in „Cridatar“ na 10 gld. globe obsodila, zaradi besed „dobičkar, trdosrčen upnik in trgovec“ ga pa oprostila, ali ne zaradi tega, ker je resnično teh očitaj dokazano videla, ampak zaradi tega, ker v teh besedah sploh ni našla razžaljenja. — Ravno tako glede gori omenjenih slednjih besed. — Glejte, zdaj se le je pravda končana, s katero še nekončano se je po mitem Kočevju toliko hrupa delalo po „Deutsche Wacht“ in hudobnih jezicah, po slednjih v tem zmislu, kakor v navedenih dopisih v „Deutsche Wacht“. — Sprevideli boste, da sem v rehabilitacijo svoje časti primoran, svetu to vse povedati, da sprevidi, da nesem tak zlodejec, kakešnega so me gori navedeni ljudje narisali, in še to prav zarobljeno neumno, predno je bila omenjena pravda definitivno končana. Pisalo se je po privatnih listih tudi, da imam po sodbi v Kočevju „signum fraudis“ na sebi in še drugo.

Poštenjaki bodo zdaj vedeli, kake vrednosti so proti meni raztrošena natolečanja. — Omenjeni dopisi v „Deutsche Wacht“ so brezimni, kar razumem. — Povedalo se mi pa je, da ste Vi merodajen človek v redakciji te „Deutsche Wacht“; obračam se tedaj s tem pismom najboljši na Vašo adresso. Oprostite, da to storim. Vi boste najljubše onemu človeku, ki me je v „Deutsche Wacht“ razjedal, povedali, da ni lepo, ne mežvsko, ako se sodržavljanom čast na tak način krati, kakor sem gori omenil. In če Vas še smem slednjič še nekaj prositi: bodite tako dobri in povejte onim dopisnikom v Celji ali Kočevju, katerim natolečanje sodržavljanov, ki neso njihovega političnega prepričanja, veselje dela, da „Deutsche Wacht“ ne bom tožil zaradi žaljenja časti.

S prošnjo, da mi ne zamerite mojih besed, sem z najodličnejšim štovanjem

Vam udani

Pavel Turk,

župan v Dragi, okraj Kočevje.

Na Dragi, 18. aprila 1885.

Vznemirjajoča bolezen, za katero bolehalo mnogobrojni ljudje.

Bolezen se začne z nezadovoljstvom, pa se razširi po vsem životu, ako se zane-mari, loti se obisti, jeter in prsnih slinavk, celo zlezne sisteme, tako da zadeti le žalostno životari, dokler ga smrt ne odreši trpljenja. Bolezen se pogostem zamenja z družimi boleznimi, ako si bode pa bralec stavlil sledeča vprašanja, bode lahko takoj spoznal, če boleha za tako boleznijo: Ali čutim po jedi težave, bolečine in teško sapo? Ali me obhaja neka omotica, težeče čuvstvo, katero spremlja zaspanost? Ali so oči rumenkaste? Ali se nabira zjutraj na nebesu in na zobeh debel, masten slez, ka-

teri je v zvezi s slabim okusom v ustih? Ali je jezik bel? Ali je desna stran napeta, kakor bi jetra otekala? Ali se mi zapira? Ali se mi vrti v glavi, kadar vstanem? Ali je odločba obisti redka in temne barve in če se na dnu vsede gošča, ako nekaj časa stoji? Ali vre jed v želodci kmalu, ko se je zaužila, in nastaja napihovanje in pogosto vzdigovanje? Ali srce pogostem hudo tolče? Ti različni simptomi se morda h kratu ne prikažejo, bolnik pa na njih zaporedoma boleha, kolikor bolj da napreduje strašna bolezen. Ako je bolezen že stara, nastopi suh kašelj, kateremu sledi kašelj z izmečki. Ako je bolezen že dalje napredovala, zadobi koža umazano, rujavo barvo, noge in roke pa pokriva mrzel, masten pot. Ko že obisti in jetra huje bolehalo, začne se revmatične bolečine, pri katerih navadno zdravljenje nič ne pomaga. Ta bolezen navstane iz neprevajljivosti ali dyspepsije, katera se lahko odpravi, ako se vzame malo dozo pripravnega zdravila. Zato je velevažno, da se ta bolezen koj z začetka prav zdravi, kajti tedaj zadostuje malo zdravila; ako se je pa že bolezen bolj ukoreninila, mora se pravo zdravilo tako dolgo rabiti, da se poslednji sledovi boleznin odpravijo, slast do jedij povrne in prebavljivi organi popolnem ozdravé. Najgotovše in najboljše sredstvo proti tej boleznin je gotovo „Shäker-ekstrakt“, rastlinski preparat, ki se dobiva pri vseh spodaj podpisanih lekarjih. Ta ekstrakt prime bolezen pri koronini ter je radikalno odpravi.

Osobe, kojim se zapira, trebajo „Seigel-ovih omehtilnih pil“ (Abführ-Pillen) v zvezi s „Shäker-ekstraktom“. Seigel-ove omehtilne pile ozdravijo zapreje, odpravijo mrzlico in prehlad, glavobolje in zlatenico. To so najvplivnejše, najpripravnejše in najdovršenejše pile, katere so se že kedaj napravile. Kdor jih je kedaj poskusil, bode jih gotovo dalje rabil. Vplivajo počasi in brez bolečin.

Cena 1 steklenici „Shäker-ekstraktu“ gld. 1.25, 1 škatljici „Seigel-ovih omehtilnih pilam“ 50 kr. Lastnik „Shäker-ekstrakta“ A. J. WHITE, Limited, 21 Farringdon Road, E. C. v Londonu.

Zastopnik in korespondent ter glavni razpošiljavec:

JANEZ HARNA, lekar „Pri zlatem levu“, Kremsier, Moravsko. Dobi se v sledečih lekarnah: **Ljubljana:** J. pl. Trnkoczy. Idrija: Warts. Metlika: F. Wacha. Radovljica: A. Roblek. Novomesto: D. Rizzoli. Kamnik: Močnik. Vipava: Kordas. Celovec: P. Birnbacher, J. Nussbaumer. Beljak: Dr. Kumpf. Breze: Aichinger. Hermagor: J. Weth. Trbiž: J. Siegel. Wolfsberg: J. Huth. Gradec: F. Ks. Gschillay, pri sv. Ani. Maribor: W. König, J. Noss. Celje: Kupferschmitt, Marek. Bruck na M.: Langer. Gleichenberg: Dr. Fürst. Konjice: Pospisil. Kindberg: Pezledrer. Leibnitz: Russheim. Ljubno: J. Pferschy. Ptuj: Behrbalk, Eliasch. Rottenmann: F. Illingov naslednik. Stainz: V. Timouschek. Weitz: C. Mally. Trst: J. Dr. Faraboschi „al Camello“. Gorica: D. Christofletti. Novigrad: Gionović. Sušak pri Reki: Wertheimstein. Spljet: Tocigl. Zader: N. Androvič in skoraj v vseh lekarnah drugih mest v monarhiji.

Tuji:

20. aprila.

Pri Slonu: Schuster iz Gradca. — Gerly iz Pišec. — Petrovič iz Trsta. — Globočnik iz Kranja. — Demšar iz Zeleznikov.

Pri Wallči: Weiss z Dunaja. — Stuchler iz Prage. — Russmann, Prodnigg z Dunaja. — Schmidthofer iz Trsta. — Samek, Heinrich z Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Bekar, Dettoni iz Sežane. — Dornig iz Tržiča.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
20. aprila	7. zjutraj	742.04 mm.	7.6° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	741.60 mm.	17.5° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	741.40 mm.	9.6° C	sl. sev.	jas.	

Srednja temperatura 11.6°, za 2.1° nad normalom.

Dunajska borza

dné 21. aprila t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	81 gld. 20	kr.
Srebrna renta	81	45
Zlata renta	105	65
5% marcna renta	96	35
Akcije narodne banke	855	—
Kreditne akcije	283	—
London	125	60
Srebro	—	—

VIZITNICE

priporoča

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani.

Deželna

Rogaška
slatina.

Tempeljski in Styria-vrelec.

Uspešni lek za želodčne bolezni.

Z vinom mešana prijetna hladilna pijača. (125—4)

Dobiva se pri g. **Mih. Kastner-ji**, kakor tudi pri gg.: **Josipu Fabian-u**, **C. C. Holzer-ji**, **Peter Lassenik-u**, **J. Luckmann-u**, **Jan. Perdan-u**, **Jos. Schlaffer-ji**, **Schuss-nigg-u** & **Weber-ji**, **Josipu Terdini** v **Ljubljani**.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

Napol		9 gld. 92½ kr.
C kr. cekini		5 " 89
Nemške marke		61 " 40
4% državne srečke iz l 1854	250 gld	126 " —
Državne srečke iz l 1861	100 gld	170 " 50
4% avstr. zlata renta, davka prosta		105 " 25
Ogrska zlata renta 6%		94 " 80
" papirna renta 5%		90 " 45
5% štajerske zemljišč odvez obliq		104 " —
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	115 " —
Zemlj. obliq avstr. 4½% zlati zast. listi		124 " —
Prior obliq Elizabetine zapad. železnice		112 " 80
Prior obliq Ferdinandove sev. železnice		106 " —
Kreditne srečke	100 gld	178 " 75
Rudolfove srečke	10 "	18 " 75
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	99 " —
Tramway-društ. velj 170 gld a v.		214 " 25

Zahvala.

Globoko ganeni po mnogih presrečnih dokazih odkritosrčnega sočutja o smrti in pogrebu ljubljene našega

AVGUSTA SLOVŠE,

po mnogobrojnem spremstvu k poslednjemu počitku pokojnika ter mnogih darovanih lepih vencih, izreka presrečno zahvalo

(230) **žalujoča rodbina Slovša.**

V Ljubljani, dné 21. aprila 1885.

Krčma na prodaj

v prijetnem, dobro obljudenem kraju na okrajni cesti **Celje-št. Jurij**, le pet minut od železniške fabrike in postaje v **Štoreh**; poslopje je vse v dobrem stanu, obstoji iz 2 sob za goste, 2 sob za stanovanje, kuhinje, kleti, kegljišča, potem je kravji hlev in svinjak; zemljišča je 2 1/2, orala zraven. Proda se zaradi rodbinskih razmer takoj prav za ugodno ceno. Več pove posestnica gostilne **Apol. Pleše**, pošta **Štore, Štajersko.** (226—1)

Krčmar se išče

na deželo, na neko ugodno mesto.

Kaj več pove iz uljudnosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (219—3)

Z 19. majem t. l. odda se v najem

krčma

v zvezi s kavarno in tobakarno

v prostorih društva „Edinost“ v **Ajdovščini**, na najlepšem prostoru, na državni cesti, s prav ugodnimi pogoji. — Ponudbe itd. sprejema lastnik **Filip Poljšak** v **Šmar-jah pri Ajdovščini.** (171—10)

Razprodaja vina.

Vlastelinstvo Lužnica razprodava iz nova počenši od 26. aprila in sledeče dni

500 hektolitrov

dobrega, starega, rumenega

vina,

kateri je

(201—3)

v pivnici hiše kneza **Turn-Taxis-a**

v **Zagrebu,**

ilica h. št. 107, na oglu Kolodvorske ceste.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaze-nem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. — Razpošilja se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski a 56 kr.,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtolob, prsne in plučne bolečine. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni „pri samorogu“

JULIJ pl. TRNKOCZY-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani. (41—11)